

Lausunto

17.05.2024

Asia: VN/8915/2024

Lausuntopyyntö arviomuistiosta: Työvoimapalveluiden palveluprosessin uudistustarpeet ja yksityisen työnvälityksen mahdollisuus saada tietoja työnhakijasta

Lausunnonantajan lausunto

Työtarjousten velvoittavuuden lisääminen

Espoo kannattaa ehdotusta työtarjousten velvoittavuuden lisäämisestä. Työtarjoukset ovat työnvälityksen keskeinen toimintatapa edistää vahvaa alkua ja nopeaa työllistymistä. Nykyinen lainsäädäntö on ohjannut toimintatapaa pois asiantuntijan harkintaan perustuvasta, yksilöidystä, työnhakijan osaamiseen ja ammattitaitoon perustuvasta työnvälityksestä. Työtarjousten tulisi olla velvoittavia jo alusta lähtien. Laadukkaasti tehty osuva työtarjous työnhaun alkuvaiheessa on apuväline ja kannustin työnhakijalle ensimmäisen kynnyksen yli.

Työvoimaviranomaisen kirjallisesta muistutuksesta luopuminen

Espoo kannattaa työvoimaviranomaisen muistutuksesta luopumista. Verkkoilmoittautumisen yhteydessä työnhakijan velvollisuutena on lukea työnhakijan oikeudet ja velvollisuudet. Alkuhaastattelun yhteydessä on kuitenkin varmistettava, että asiakas on tietoinen oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan erityisesti niiden työnhakijoiden kohdalla, joilla ei ole mahdollisuutta verkkoasiointiin. Muistutuksen poistamisella säästettäisiin työvoimaviranomaisen resursseja, jotka voitaisiin kohdentaa vaikuttaviin, työllisyystä edistäviin toimiin. Työnhakijan laiminlyöntien toistuvuuden seuraaminen ja muistutusten teko aiheuttaa suuren määrän hallinnosta työtä.

Nuoret ja velvollisuus hakea opiskelupaikkoja työttömyysetuuden edellytyksenä

Espoo kannattaa ehdotusta, että koulutukseen hakuvelvollisuutta voisi täyttää muullakin opiskelupaikkojen hakemisella kuin tutkintotavoitteisia opiskelupaikkoja hakemalla. Vaikka yleisenä tavoitteena on ohjata nuoria nimenomaan tutkinnon suorittamiseen, tutkintoon johtavaan

koulutukseen hakeminen voi eri syistä estyä. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi olisi tarpeen, että nuoria ohjattaisiin opiskelemaan juuri heille soveltuvalla tavalla. Lisäksi koulutukseen hakuvelvoitteen täyttämisen takarajaa elokuun ja syyskuun vaihteessa olisi tarkoituksenmukaista muuttaa siten, että hakuvelvollisuutta seurattaisiin ajallisesti monimuotoiset opintopolut paremmin huomioivalla tavalla.

Palveluprosessin uudistaminen (ml. työnhakuvelvollisuus)

Espoo kannattaa ehdotettuja muutoksia palveluprosessiin, mutta samalla kuitenkin toteaa niiden olevan riittämättömiä. Työvoimapalveluiden asiantuntija määritteli työnhakijan täydentävien työnhakukeskustelujen määrän ja työnhakuvelvoitteen perustuen työnhakija-asiakkaan yksilölliseen tilanteeseen ja palvelutarpeeseen, joka arvioitaisiin 5 päivän sisään tehtävän alkuhaastattelun yhteydessä tarkemmin. Ehdotus antaa mahdollisuuden asiantuntijalle kohdistaa resurssit enemmän tukea tarvitseville, ja samalla myös aktivoi itsenäiseen työnhakuun kykenevät hakemaan avoimia työmahdollisuuksia. Palvelutarpeen arvioimiseksi tulisi kehittää valtakunnallinen työkalu/metodologia, jossa hyödynnettäisiin tekoälyä.

Yksityisen työnvälityksen mahdollisuus saada tietoja työnhakijoista

Espoo kannattaa esitettyä ehdotusta, jossa työnhakuprofiilin laatimismahdollisuutta tarjottaisiin jo työnhakijaksi rekisteröitymisen yhteydessä ja jos profiilia ei olisi julkaistu työnhakijaksi rekisteröitymisen yhteydessä, profiilin julkaisemisesta sovittaisiin työllistymissuunnitelmassa ja julkaisemiselle asetettaisiin määräaika. Työnhakija voitaisiin velvoittaa julkaisemaan työnhakuprofiili työttömyysetuuden menetyksen uhalla. Tulisi kuitenkin huomioida asiakkaan tietotekniset valmiudet ja mahdollistaa riittävä tuki. Työvoimaviranomaisella tulisi olla mahdollisuus tarkistaa, että työnhakuprofiili on julkaistu.

Yleinen palaute / Muut muistion kohdat

Espoo kannattaa työttömyysturva-asian ratkaisemista osittain automaattisesti. Työttömyysturvalaissa säädettäisiin, että ratkaistaessa työnhakijan työttömyysturvaoikeuden työvoimapolitiittisia edellytyksiä osittain automaattisesti ja osittain työvoimaviranomaisen viranhaltijan toimesta ja annettaessa tällä tavoin muodostettu työvoimapolitiittinen lausunto, automaattisesti ratkaistuun osaan sovellettaisiin hallintolain ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain automaattista päätöksentekoa koskevia säännöksiä. Tämä vähentäisi inhimillisten virheiden mahdollisuutta sekä virheistä johtuvaa hallinnollista työtä ja työnhakijalle aiheutuvaa haittaa. Lisäksi työnhakijan työttömyysturvaoikeuden mahdollisimman helppo ratkaiseminen vapauttaa palveluprosessissa aikaa työnvälitykseen ja palveluihin ohjaamiseen.

Sipilä Hilla-Maaria
Espoon kaupunki